

Datum: 4 mei 2018

Betreft: Voorgenomen besluit stuurgroep verbonden partijen AVRI, ODR en BWB

Beste raadsleden,

Maandag 7 mei staat uw zienswijze op het voorgenomen besluit van de stuurgroep over de verbonden partijen AVRI, ODR en BWB op de agenda van uw West Betuwe Beraad. Zoals eerder aangegeven een belangrijke, zo niet de belangrijkste keuze voor de nieuwe gemeente West Betuwe. Een gemeentelijke herindeling is bij uitstek de gelegenheid om de kaarten opnieuw te schudden. Op basis van opgedane ervaring en nieuwe doelen en ambities kunnen andere keuzes gemaakt worden. De wet AHRI biedt daar ook de juridische ruimte voor. Keuzes op het gebied van deze verbonden partijen bepalen in grote mate de wijze waarop de optimale bijdrage aan de verbinding van de gemeente met haar samenleving wordt vormgegeven.

Te krap tijdsplan voor uitbrengen advies

Als BOR hadden wij u graag ons advies over dit onderwerp doen toekomen, maar de tijd tussen het toesturen van het voorgenomen besluit en uw vergadering is voor de BOR te kort om met een zorgvuldig advies te kunnen komen. Wij hebben het voorgenomen besluit, net als u, ontvangen op maandag 1 mei. Het gesprek tussen de BOR, de kwartiermaker en voorzitter van de stuurgroep over het voorgenomen besluit is (mede door de meivakantie) gepland op 9 mei. Dit terwijl de stuurgroep en projectgroep op 25 april al wel de besturen van de verbonden partijen en het gezamenlijk management team van de drie gemeenten heeft geïnformeerd over het voorgenomen besluit. Wij zijn teleurgesteld dat wij als vertegenwoordigers van het personeel van West Betuwe niet ook direct op de hoogte zijn gebracht van de inhoud van het voorgenomen besluit. Het komt op ons over alsof de relatie met de verbonden partijen belangrijker is dan de relatie met het eigen personeel.

Uitgangspunten van de BOR

Voordat wij u ons standpunt geven op elk van de drie verbonden partijen vatten we nog een keer onze uitgangspunten voor u samen.

De BOR onderschrijft dat het doel van een gemeentelijke herindeling is om een robuuste gemeente te vormen. Vanuit dat perspectief moeten er dus goede argumenten zijn om een taak NIET zelf uit te voeren. Ons uitgangspunt is dan ook om zoveel mogelijk alle taken zelf in huis uit te voeren. Dit geldt zeker voor alle taken die de inwoners, ondernemers en het primaire proces van organisatie direct raken. Alle front office functies die direct klantencontact hebben namens de gemeente West Betuwe dienen in dienst te zijn van de gemeente; met uitzondering van het heffen en innen van belastingen (BSR) en afvalinzameling (AVRI). Een uitzondering kan wat betreft de BOR gemaakt worden voor bulk/repetitieve werkzaamheden, deze kunnen ook uitbesteed worden.

BOR West Betuwe

De scenario's uit het rapport beoordelen wij aan de hand van bovenstaande uitgangspunten en onderstaande vraag:

Welk scenario draagt het meest bij aan de ambities “dichtbij en op maat”, “de verbinding tussen gemeente en samenleving” en “de principes van hostmanship”?

Dit omdat dit naar onze mening een directe doorvertaling is van de optimale verbinding van de gemeente en haar samenleving.

IBOR-taken - AVRI

De stuurgroep kiest voor zelf uit voeren van de IBOR-taken door West Betuwe.

Dit sluit volledig aan bij de uitgangspunten van de BOR en wijkt ook niet af van het herindelingsadvies.

Net als we in november al hebben aangegeven kunnen wat de BOR betreft de noodzakelijk stappen worden gezet om deze taken terug te halen.

Daarnaast zijn wij verheugd te zien dat de stuurgroep de wens van de betrokken medewerkers van de AVRI ter harte neemt. Dit door voor medewerkers die dat willen te zoeken naar mogelijkheden om hen zo veel als mogelijk bij de ARVI te behouden. Voor de BOR is een prettige werksfeer die voldoening geeft aan de medewerkers belangrijk.

VTH-taken - ODR

De stuurgroep kiest niet langer voor een knip tussen intake en uitvoering (scenario 3). In het herindelingsadvies staat dat de reden voor de knip was dat de omgevingswet leidt tot meer aanvragen die om een beleidsafweging vragen die de nieuwe gemeente graag in eigen huis maakt, dicht bij haar inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. (pag. 42). Het Lysias rapport geeft aan dat zowel scenario 1 (VTH-taken bij West Betuwe) als scenario 2 (VTH-taken bij de ODR) goed kunnen werken. De stuurgroep kiest voor het onderbrengen van alle VTH-taken bij de ODR (scenario 2).

De BOR komt tot de conclusie dat scenario 1 (VTH-taken bij West Betuwe) op basis van hetgeen in het herindelingsadvies staat de meest congruente keuze is en het beste aansluit bij de doelen en ambities van West Betuwe.

De VTH-taken zijn onlosmakelijk onderdeel van het primaire proces van de gemeente West Betuwe. Immers een aanvraag voor een omgevingsvergunning raakt mensen direct in hun woon- werk- en leefomgeving. Het bepaalt in grote mate hoe de verbinding tussen gemeente en samenleving wordt ervaren. Als je hier slecht “scoort” als gemeente blijft dat jarenlang hangen in het geheugen van mensen.

De omgevingswet behelst een omslag in denken van “Nee, tenzij” naar “Ja, mits”. Dit vraagt om een grotere betrokkenheid van inwoners en bedrijven en voor medewerkers om het hebben van plaatselijke kennis. Daarnaast is er een grotere verwevenheid met andere beleidsvelden, zoals het sociaal domein. Dit proces vraagt dus om “dichtbij en op maat” en “Hostmanship”. Het leent zich daardoor niet voor standaardisatie en uniformering, terwijl dat volgens Lysias nodig is om echt efficiënt te kunnen samenwerken met een verbonden partij.

BOR West Betuwe

Voor de BOR weegt de verbinding van de VTH-taken met de RO-discipline veel zwaarder dan de verbinding met de milieu-discipline. In de praktijk blijkt dat 90% van alle bouwaanvragen een relatie heeft met Ruimtelijke Ordening. Daarentegen zijn milieuvergunning plichtige bouwaanvragen op één hand te tellen. De rest van de aanvragen betreffen milieu meldingen, die rechtstreeks vallen onder de wettelijke taken die zijn ondergebracht bij de ODR.

Voor de stuurgroep wegen de landelijke kwaliteitscriteria op VTH-taken zwaar. De stuurgroep stelt dat alleen met het opplussen van de formatie aan deze criteria kan worden voldaan. Dat is niet juist. Enerzijds omdat de gemeente West Betuwe met de beschikbare formatie aan de vereiste 7 kwaliteitscriteria kan voldoen. Anderzijds doordat voor (specialistische) taken waarop dit niet het geval is gemotiveerd kan worden aangegeven op welke wijze alsnog aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan. Dit kan door de benodigde specialistische kennis extern in te kopen. De ODR beschikt overigens ook niet over alle specialistische kennis en koopt dit deels extern in.

Doordat Lysias alleen een theoretische vergelijking heeft gemaakt voor de financiële aspecten en dit dus geen inzicht geeft in de werkelijke kosten is de BOR van mening dat dit aspect niet kan meewegen in de beoordeling van de scenario's.

Uit het rapport van Lysias blijkt dat slechts 3 van de 29 Omgevingsdiensten in Nederland voor het merendeel van de deelnemende gemeente de WABO taken uitvoeren, waarvan maar één in Gelderland. Nergens blijkt uit dat de overige Gelderse Omgevingsdiensten slecht functioneren doordat gemeenten niet ruimhartig hun WABO taken daar hebben ondergebracht. Bovendien voert Tiel, die ook onder de ODR valt, de VTH taken wel in eigen dienst uit. Dit nadat uit onafhankelijk onderzoek bleek dat de kwaliteit hoger en de kosten lager waren. West Betuwe is straks de grootste gemeente van de regio en dus groot genoeg om de VTH taken zelf uit te voeren.

Het terughalen van taken van de ODR is geen makkelijke opgave, omdat het voor wat betreft milieutaken gaat om een wettelijke GR. Dat maakt het juridisch gezien complex, maar zeker niet onmogelijk. Andere gemeenten zijn ons al voor gegaan; de nieuw te vormen gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden kiezen er ook voor om hun VTH taken weer in eigen dienst uit te voeren en niet langer bij een omgevingsdienst onder te brengen. De redenen voor deze gemeenten zijn: inwoners en bedrijven optimaal kunnen bedienen, het is goedkoper en kennis van de omgeving in eigen huis.

Bedrijfsvoeringstaken (financiën, Personeel & Organisatie en IM/ICT) – BWB

De stuurgroep kiest voor het onderbrengen van taken op het gebied van IM/ICT, DIV P&O en financiële administratie bij BWB (scenario 3). De taken op het gebied van financieel beleid en financieel consulentschap worden bij de gemeente West Betuwe ondergebracht. Dit is geheel in lijn met het herindelingsadvies. Lysias geeft aan dat de bedrijfsvoeringstaken zonder twijfel de minst eenvoudige zijn als het gaat om een afweging tussen de scenario's.

Voor de BOR gaat de keuze van de stuurgroep niet ver genoeg. De BOR onderschrijft de conclusie voor het onderbrengen van financieel beleid en financieel consulentschap bij West Betuwe. De BOR is van mening dat voor de beleidsvelden P&O, IM/ICT en DIV minimaal de eerste lijnsondersteuning bij West Betuwe ondergebracht moet worden. Het liefst ziet de BOR dat alle taken in eigen huis worden uitgevoerd.

BOR West Betuwe

Net als voor Lysias, is ook voor de BOR de afweging voor de bedrijfsvoeringstaken het minst makkelijk. Kijkend naar:

- de uitgangspunten van de BOR (robuuste gemeente, zo veel mogelijk taken in huis, hostmanship, dichtbij en op maat)
- de wegingstabel op pagina 71 van het Lysias rapport (groene score op voor de BOR belangrijke criteria)
- de uitslag van de personeelsenquête (66,7% voor scenario 1)

trekken wij de conclusie dat alle bedrijfsvoeringstaken in eigen huis onderbrengen voor West Betuwe een prima keuze is.

De BOR is van mening dat ook hier een onvolledige theoretische vergelijking van de kosten geen inzicht geeft in de werkelijke kosten en daardoor niet kan meewegen in de beoordeling van de scenario's. Wij vragen ons wel af of BWB goedkoper is als we zien dat BWB de bedrijfsvoeringstaken voor Geldermalsen met circa 29,5 fte uitvoert. Terwijl Neerijnen en Lingewaal dit met ongeveer 19,5 fte doen voor nagenoeg hetzelfde aantal werkplekken.

Wij realiseren ons dat het maar zeer de vraag is of er nog sprake is van meerwaarde voor het overblijvende deel van BWB als zij alleen als bedrijfsvoeringorganisatie voor Tiel en Culemborg verder gaan. Dit raakt dus niet alleen de collega's die terugkomen van BWB maar ook de collega's die voor Tiel en Culemborg achterblijven.

Voor de BOR is de tweede keuze dat BWB een deel van de taken voor West Betuwe blijft uitvoeren. Het gaat dan alleen om die taken die een bulk of repetitief karakter hebben en geen inhoudelijke component, bijv financiële administratie en salarisadministratie. Daarbij is het belangrijk dat er goed invulling wordt gegeven aan dagelijkse ondersteuning tijdens werktijden op de belangrijkste werklocaties van West Betuwe.

Wij zijn verheugd dat Lysias ons standpunt, dat om een goed opdrachtgever te kunnen zijn er kennis in huis moet zijn, volledig onderschrijft. De BOR voelt zich daardoor gesterkt in ons standpunt dat de eerste lijnsondersteuning op het gebied van P&O, IM/ICT en DIV moet worden ondergebracht bij West Betuwe. Het gaat dan om tactisch/strategische beleidsmedewerkers die voldoende inhoudelijke kennis hebben om:

- de organisatiedoelstelling van het college en gemeenteraad omzetten in een SLA/DVO
- de linking pins zijn naar de verbonden partijen en de integraliteit en voortgang bewaken
- college en raad hierover adviseren
- aanspreekpunt zijn voor collega's voor vragen op het betreffende vakgebied

Voor wat betreft het sturingsconcept van BWB trekt Lysias de conclusie dat daar belangrijke wijzigingen moeten worden aangebracht voordat BWB goed en efficiënt kan functioneren. Lysias adviseert om BWB in te richten als Shared Service Center. Dit geldt in alle scenario's en staat dus in feite los van deze herindeling. BWB voert zelf twee onderzoeken uit, een rondom het sturingsconcept (governance), het andere over doorontwikkeling van de dienstverlening van BWB. Voor de BOR duidelijke aanwijzingen dat BWB terug moet naar de tekentafel en helemaal opnieuw moet worden opgebouwd. Wij pleiten ervoor deze kans te grijpen en de door West Betuwe benodigde wijzigingen meteen goed in te bedden in de nieuw op te zetten structuur van BWB.

BOR West Betuwe

Tot Slot

Zoals eerder aangegeven zijn wij verheugd te lezen dat de stuurgroep de wens van de betrokken medewerkers van de AVRI ter harte neemt. Wij hopen dat dit niet alleen geldt voor de AVRI, maar voor alle medewerkers die geraakt worden door de besluiten rondom verbonden partijen. Een verandering van werkgever is voor iedereen een ingrijpende gebeurtenis. Als dat niet vrijwillig gebeurt brengt dat extra spanningen met zich mee. Waar de ene medewerker kansen ziet, ervaart een andere medewerker vooral bedreigingen. Wij roepen u op de stuurgroep te vragen het goede voorbeeld te geven en:

- de principes van Hostmanship en dichtbij en op maat in te bedden in de implementatieplannen van de verbonden partijen
- zo veel als mogelijk rekening te houden met de wensen van de betrokken medewerkers
- het moment van de overgang zorgvuldig te kiezen en mensen niet eerder over te sturen dan dat zij in een gespreid bedje kunnen landen

Wij wensen u veel wijsheid toe bij het formuleren van uw zienswijze.

Met vriendelijke groet,

De Bijzondere Ondernemingsraad West Betuwe,

Jan Visser
Maarje van 't Veer
Oscar Heusdens
Willemien Berendse
Jacko Duizer
Susan Timmermans